

Н. Тошковъ — агрономъ.

Новитѣ сортове пшеници.

Статия първа. — Предварителни пояснения.

Напоследъкъ много се заговори за новитѣ сортове пшеници. Започна се масовото имъ разпространение изъ страната, съ цель да се получи по-голѣмо количество пшеница при сжщата засѣта площъ и да се подобри качеството на сжщата. А като последица отъ това: да се подобри материалното положение на населението, което я отглежда.

Но какво нѣщо сж новитѣ сортове? Отъ кжде сж взети? И най-главно, на що се дължи тѣхната по-голѣма доходность?

Преди да отговоримъ на подигнатия въпросъ, нека първомъ обяснимъ, какво се разбира подъ думата сортъ.

*
* *

Ако презъ време на жътва обходите землищата на нѣколко общини и наблюдавате обикновенитѣ (мекитѣ) пшеници, ще забележите, че едни отъ тѣхъ сж съ червени класове, а други съ бѣли. Ще срещнете може би и пшеница, класоветѣ на която нѣматъ осилъ. Разлика има и въ цвѣта на зърната при сжщата пшеница. Едни сж червени, а други (каквито се срѣщатъ въ Пирдопско) — бѣли.

Споредъ тѣзи различия, имаме меки пшеници: съ осилъ (осилести, безъ осилъ (безосилести), съ червени класове (червенокласи), съ бѣли класове (бѣлокласи), съ червени зърна (червенки), съ бѣли зърна (бѣлии). Не само изброенитѣ нѣколко външни различия имаме въ меката пшеница. Имаме и вътрешни (скрити) такива.

Благодарение на дългогодишното отглеждане на нѣкоя отъ гореизброенитѣ разновидности въ разни райони, които иматъ различни почви и климати, тѣзи разновидности повече или по-малко промѣнятъ своитѣ качества: относно доходность, устойчивость на суша, — излишна влага, — измръзване, устойчивость на разни болести, — срещу полягане, качество на зърното, — сламата и пр. и пр. Тѣзи промѣни сж още по-голѣми и по-за кратко време се получаватъ, ако стопанитѣ предприематъ нѣкои мѣрки за тѣхното подобрене. Такива подобрения се правятъ понѣкога и у насъ отъ земедѣлцитѣ.

*

Презъ време на жътва нѣкой стопанинъ отива на нивата си и избира най-едритѣ и хубави класове, увършава ги отдѣлно и отъ тѣхъ си развъжда семе за всичкитѣ ниви.